

I

UNA FESTA AL PALAU NOU

—**S**enyor, un altre missatge.

—D'on ve?

—De Tomsk.

—El fil està tallat més enllà d'aquesta ciutat?

—Està tallat des d'ahir.

—Fes passar un telegrama a Tomsk cada hora, general, i que se'm mantingui informat.

—Sí, senyor —va contestar el general Kissoff.

Aquella conversa tenia lloc a les dues de la matinada, en el moment en què la festa que se celebrava al Palau Nou estava en el seu punt àlgid.

Durant aquella vetllada, la música dels regiments de Preobrajenski i de Paulovski no havia deixat de tocar polques, masurques, danses escoceses i valsos, elegits entre els millors del repertori. Les parelles que ballaven es multiplicaven fins a l'infinit a través dels esplèndids salons d'aquell palau, erigit a unes passes de la «casa vella de pedra», on antany havien tingut lloc tants drames terribles, els ecos dels quals es van despertar aquella nit, per servir de motiu a les quadrilles.

De fet, el gran mariscal de la cort estava ben secundat en les seves delicades funcions. Els grans ducs i els seus ajudants de camp, els camarlencs de servei i els oficials del palau presidien l'organitza-

ció dels balls. Les grans duquesses, cobertes fins dalt de diamants, i les dames de companyia, abillades amb els seus vestits de gala, donaven exemple coratjosament a les dones dels alts funcionaris militars i civils de l'antiga «ciutat de les pedres blanques». Així, quan va sonar el senyal de la «polonesa», quan els convidats de qualsevol rang van participar en aquella passejada cadenciosa que, en les solemnitats d'aquesta mena, té tota la importància d'una dansa nacional, la barreja de vestits llargs adornats amb randes i d'uniformes plens de condecoracions va oferir un espectacle indescriptible, sota la llum de cent aranyes que la reverberació dels miralls multiplicava per deu.

Va ser enlluernador.

De fet, el gran saló, el més bell de tots els que posseeix el Palau Nou, constituïa, per a aquell seguici d'alts personatges i de dones esplèndidament abillades, un marc digne de la seva magnificència. La volta riquíssima, amb els seus daurats, suavitzats ja per la pàtina del temps, estava com estelada de punts lluminosos. Els brocats dels cortinatges i de les portes, adornats amb plec superbs, s'emporpraven amb tons càlids, que s'esberlaven violentament als angles de la feixuga tela.

A través dels vidres de les vastes vidrieres cintrades, la llum que impregnava els salons, tamisada per un baf lleuger, es manifestava al defora com un reflex d'incendi i contrastava vivament amb la nit que, durant unes hores, embolcallava aquell palau centellejant. El contrast atreïa l'atenció dels convidats que no se sentien reclamats pel ball. Quan s'aturaven als ampits de les finestres, podien percebre alguns campanars, confusament difuminats en l'ombra, que perfilaven aquí i allà les seves siluetes enormes. A sota dels balcons esculpits, veien com passejaven silenciosament nombrosos sentinelles, amb el fusell recolzat horitzontalment a l'espatlla i un casc punxegut on flamejava un plomall, sota la brillantor dels focs

d'artifici que es feien esclatar a fora. També sentien el pas de les patrulles que marcava el compàs sobre les lloses de pedra, de manera més precisa potser que el peu dels que dansaven sobre el parquet dels salons. De tant en tant, el crit dels sentinelles es repetia de post en post i, de vegades, un toc de trompeta, barrejant-se amb els acords de l'orquestra, llançava les seves notes clares enmig de l'harmonia general.

Més avall encara, davant de la façana, es destacaven unes masses fosques sobre els grans cons de llum que projectaven les finestres del Palau Nou. Eren vaixells que baixaven el curs d'un riu, les aigües del qual, il·luminades en certs trams per la llum vacil·lant dels fanals, banyaven els primers esglaons de les terrasses.

El personatge principal del ball, el que celebrava aquella festa, i al qual el general Kissoff havia atribuït una qualificació reservada als sobirans, anava vestit senzillament amb l'uniforme d'oficial dels caçadors de la guàrdia. No era pas una afectació per part seva, sinó un hàbit d'home poc sensible a les complicacions del fast. El seu abillament contrastava doncs amb els vestits magnífics que es barrejaven al seu voltant, i era ben bé així com es mostrava, la majoria de vegades, enmig de la seva escorta de georgians, de cosacs, de lesguians, esquadres enlluernadores, esplèndidament guarnides amb brillants uniformes del Caucas.

Aquell personatge, d'alta estatura, amb l'aire afable, la fisonomia tranquil·la però amb posat de preocupació, anava d'un grup a l'altre, però parlava poc, i fins i tot semblava que no prestés sinó una vaga atenció, ja fos a les paraules alegres dels joves convidats, ja fos a les frases més greus dels alts funcionaris o dels membres del cos diplomàtic que representaven davant seu els principals estats d'Europa. A dos o tres d'aquests perspicaços polítics —bons fisionomistes per naturalesa— els havia semblat observar en la cara del seu amfitrió algun símptoma d'inquietud, la causa de la qual no acon-

seguien arribar a copsar, però cap ni un no s'hauria permès interrogar-lo sobre aquest aspecte. En tot cas, la intenció de l'oficial de caçadors de la guàrdia era, sense cap dubte, que les seves preocupacions no trasbalsessin aquella festa de cap manera, i com que era un d'aquells rars sobirans als quals quasi tothom està acostumat a obeir, fins i tot de pensament, els plaers del ball no van decaure ni un instant.

Mentrestant, el general Kissoff esperava que l'oficial a qui acabava de comunicar el missatge expedit des de Tomsk li donés ordre de retirar-se, però aquest estava silenciós. Havia agafat el telegrama, l'havia llegit i el rostre se li havia enfosquit encara més. Fins i tot va posar involuntàriament la mà en l'empunyadura i després la va pujar cap als ulls, que va velar per un moment. Semblava com si la brillantor dels llums el ferís i busqués la foscor per veure-hi millor en si mateix.

—Així, doncs —va continuar després de conduir el general Kissoff fins a una finestra—, des d'ahir estem sense comunicació amb el meu germà, el gran duc?

—Sense comunicació, senyor, i hem de témer que els telegrams aviat ja no puguin passar la frontera siberiana.

—Però les tropes de les províncies de l'Amur i de Iakutsk, així com les de la Transbaikàlia, han rebut l'ordre de marxar immediatament sobre Irkutsk?

—Aquesta ordre és la que es donava en el darrer telegrama que vam poder fer arribar més enllà del llac Baikal.

—Pel que fa als governs de Ienisseisk, d'Omsk, de Semipalàtinsk i de Tobolsk, continuem en comunicació directa amb ells des del principi de la invasió?

—Sí, senyor, els nostres missatges els arriben, i tenim la certesa, en aquest moment, que els tàrtars no han avançat més enllà de l'Irtix i de l'Obi.

—I del traïdor Ivan Ogareff, se'n té cap notícia?

—Cap ni una —va contestar el general Kissoff—. El director de la policia no és capaç d'afirmar si ha passat o no ha passat la frontera.

—Que enviïn immediatament les seves senyes a Nijni Nóvgorod, a Perm, a Iekaterinburg, a Kassímov, a Tiumén, a Ixim, a Omsk, a Ilimsk, a Kolivan, a Tomsk, i a totes les estacions telegràfiques amb què encara hi ha connexió!

—Les ordres de Sa Majestat s'executaran immediatament —va contestar el general Kissoff.

—Silenci sobre tot això!